

ЛУЦЬКИЙ БІОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПРИРОДНІ РЕСУРСИ, ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ПОЛІССЯ

Збірник наукових праць студентів і викладачів ЛБІ МНТУ

*Першому випуску спеціалістів
присвячується*

ВИПУСК VI

ЛУЦЬК
2002

Охорона і раціональне використання водних ресурсів.

№ п/п	Назва підприємства	Назва заходу	Потужність, м ³ /год м ³ /доб м ³ /рік	Кошторисна вартість в цінах 1999р., млн. грн	Рік завершення будівництва
1	БК ТОВ "Будматеріали ЛТД"	Будівництво мережі повторного використання води на технічні потреби	1,2 м ³ /год	0,008	2010
2	АТ "Енко"	Попередня очистка стічних вод	—	5	2006
3	АТ "Електро-термометрія"	Берегоукріплення р. Стир	—	1,86	
4	ВАТ "Гнідавський цукровий завод"	Будівництво ставка-накопичувача умовно чистих вод заводу	70 м ³ /доб	0,179	2008
5	ВАТ "ЛУАЗ"	Очисні споруди гальванічних стоків	0,35	0,5	2002
6	ВАТ "ЛПЗ"	Розробка та впровадження локальної очистки вод після галтовки роляка	4000 м ³ /рік	0,52	2003
7	ВАТ "Луцьк-комунмаш"	Будівництво очисних споруд зливових стоків	20 тис. м ³ /рік	0,385	2007
8	ВАТ "Такосервіс"	Реконструкція очисних споруд автомобільної мийки	—	0,012	2006

Назаренко В.Ю., Кравченко О.М.

(Інститут зоології НАН України, Піщанська СШ)

Жукинадродини **Curculionoidea**

Шацького національного природного парку (ШНПП)

Протягом останніх 20 років на території сучасного ШНПП був зібраний великий матеріал по багатьох родинях довгоносикоподібних жуків. Серед них було виявлено 98 видів у складі 58 родів (табл.1).

Таблиця 1

Систематичний огляд Curculionoidea Шацького НПП

родина	кількість таксонів, шт..		родина	кільк. таксонів, шт..	
	родів	видів		родів	видів
Anthribidae	2	2	Pissodinae	1	1
Rhynchitidae	3	4	Magdalidinae	1	3
Atelabidae	1	1	Baridinae	2	3
Apionidae	8	11	Ceutorhynchinae	9	18
Dryophthoridae	2	2	Bagoinae	1	1
Curculionidae	42	78	Erihminae	2	4
Otiorrhynchinae	3	7	Curculioninae	1	3
Brachyderinae	4	7	Anthonominae	2	2
Rhytirrhininae	1	1	Tychinae	3	6
Hyperinae	1	7	Gymnetrinae	3	5
Cleoninae	3	4	Anoplinae	1	1
Molytinae	1	1	Rhynchaeninae	3	4

У табл. 2 подано адаптований список виявлених видів, а також відомості про їх поширення та трофічні зв'язки.

Таблиця 2

Анотований список видів

РІД, ВИД	кормові рослини	поширених
<i>Anthribidae</i> <i>Tropideris albostris</i> Hbst. <i>Білоносик</i>	Fagus, Quercus, Populus	Європа, Сибір
<i>Rhaphiotropis marchicus</i> Hbst. <i>Плосконіс марієвий</i>	Rhamnus, Corylus, Fagus, Quercus	Європа, Монголія
<i>Rhynchitidae</i> <i>Pselaphorhynchites nanus</i> Payk. <i>Пселяфоринхіткріхитний</i>	Salicaceae	Європа, Середи Ази, Сибір
<i>Byticus betulae</i> L. <i>Трубкокрут багатодіний</i>	листяні дерева	Європа, Сибір, Китай
<i>B. populi</i> L. <i>Тосиковий</i>	"	Європа, Сибір, Китай
<i>Deporaus betulae</i> L. <i>Т. березовий чорний</i>	Corylus, Carpinus, Fagus, Quercus, Betula, Alnus	Європа, Сибір
<i>Attelabidae</i> <i>Attelabus nitens</i> Scop. <i>Т. дубовий</i>	Quercus, Castanea	Європа, Мала і Серед. Азія, Сибір
<i>Apionidae</i> <i>Omphalapion hookeri</i> Kirby <i>Стеблоїд ромашиковий</i>	Matricaria	Європа, Північна Африка, Передня Азія
<i>Exarion fuscirostre</i> F. <i>Насіннєд червонохобітковий</i>	Sarothamnus scoparius	Європа, Північна Африка
<i>Protapion argicans</i> Hbst. <i>Н. -аніон конюшинний</i>	Trifolium (T. pratense)	Палеарктика
<i>Perapion curtirostre</i> Germ. <i>С. щавлевий галовий</i>	Rumex	Палеарктика
<i>P. marchicum</i> Herbst. <i>С. щ. марієвий</i>	Rumex acetosella	Європа, Північна Африка
<i>Apion cruentatum</i> Walt. <i>С. щ. червоний</i>	Rumex	Європа, Мала Азія
<i>A. baematodes</i> Kby. <i>С. щ. криваво-червоний</i>	Rumex acetosella	Європа, Півн. Африка, Мала Азія
<i>Oxystoma cedro</i> Gerst. <i>Н. -оксистома горошковий</i>	Vicia	Європа, Азія
<i>Eutrichapion viciae</i> Payk. <i>Н. виковий</i>	Vicia, Lathyrus	Палеарктика
<i>E. virens</i> Hbst. <i>С. зеленкуватий</i>	Trifolium	Палеарктика
<i>Nanophyinae</i> <i>Nanophyes marmoratus</i> Gz. <i>Н. мармуровий</i>	Lythrum salicaria	Європа, Сибір
<i>Sphenophorus striatorpunctatus</i> Gz. <i>Довгоносик тимофійковий</i>	Scoenoplectus, Phleum, Agropyron	Європа, край півночі
<i>Sitophilus granarius</i> L. <i>Д. зерновий</i>	зернові культури	космополіт
<i>Otiorhynchinae</i> <i>Otiorhynchus repletus</i> Boh. <i>Скосар крапчастий</i>	Berula	Східні Карпати

<i>O. ovatus</i> L. <i>С. малий крапчастий</i>	ЛИСТЯНІ дерева і Трави	Європа, Мала та Середня Азія, Сибір, Північна Америка (завезений)
<i>O. tristis</i> Scop. <i>С. чорнуватий</i>	поліфаг трав'янистих рослин	Європа, Середня Азія
<i>Trachyphloeus bifoveolatus</i> Beck. <i>Трахіфлеус двоямчастий</i>	поліфаг	Європа, Кавказ, Середня Азія, Мадейра, Канари, Північна Америка (завезений)
<i>Phyllobius pomaceus</i> Gyll. <i>Д. кропив'яний листовий</i>	Urtica dioica	Європа, Кавказ, Сибір
<i>Ph. pyri</i> L. <i>Д. грушевий листовий</i>	Quercus, Betula, Salix, Sorbus, Populus, Prunus, Cerasus, Crataegus, Rosa	Європа, Середня Азія, Сибір
<i>Ph. arborator</i> Hbst. <i>Д. -садівник листовий</i>	Betula, Salix, Sorbus, Alnus Rubus, Fragaria, Potentilla	Північна і Середня Європа
<i>Brachyderinae</i> <i>Polydrusus pilosus</i> Gred. <i>Д. щитинистий листовий</i>	Fagus, Alnus, Betula, Salix, Populus Sorbus,	Європа, Сибір
<i>P. picus</i> F. <i>Полідрозус звичайний</i>	Quercus, Fagus, Betula, Crataegus	Європа (крім півночі та заходу), Мала Азія
<i>Brachyderes incanus</i> L. <i>Д. сивий сосновий</i>	Pinus silvestris	Європа, крім півдня
<i>Strophosoma capidatum</i> Deg. <i>Д. головатий</i>	Pinus, Quercus, Sorbus, Cytisus	Європа
<i>Sitona griseus</i> L. <i>Д. липиновий бульбочковий</i>	Sarothamnus, Ornithopus, Lupinus	Європа, Марокко
<i>S. crinitus</i> Hbst. <i>Д. щетинистий бульбочковий</i>	трав'янисті бобові	Палеарктика, Північна Америка
<i>S. lineatus</i> L. <i>Д. смугастий бульбочковий</i>	олігофаг бобових	Палеарктика, Північна Америка
<i>Rhytirrhinae</i> <i>Gronops inaequalis</i> Boh. <i>Д. зребінчастий</i>	Chenopodium album	Палеарктика
<i>Hyperinae</i> <i>Hypera zoilus</i> Scop. <i>Д. бобовий листовий</i>	Trifolium	Палеарктика, Північна Америка
<i>H. dauci</i> Ol. <i>Д. гераневий листовий</i>	Geraniaceae	Європа, Середземномор'я, Кавказ
<i>H. rumicis</i> L. <i>Д. щавлевий листовий</i>	Rumex (R. crispus)	Європа, Середземномор'я, Кавказ, Північна Африка, Сибір, Північна Америка
<i>H. arator</i> D. <i>Гвоздичний листовий</i>	Caryophyllaceae	Європа, Північна Африка, Сибір

<i>H. suspiciosa</i> Д. <i>виковий безкрилий листовий</i>	бобові, особливо Vicia	Європа, Кавказ, Сибір, Монголія
<i>H. nigrirostris</i> Д. <i>коношиновий чорнохобітковий листовий</i>	Trifolium	Палеарктика, Північна Америка
<i>H. viciae</i> Д. <i>горошковий листовий</i>	Vicia? athyrus	Європа, Кавказ, Сибір
<i>Cleoninae</i> <i>Coniocleonus turbatus</i> Д. <i>кореневий сосновий</i>	Pinus silvestris	Європа, Сибір
<i>Chromoderus affinis</i> Д. <i>смугастий буряковий</i>	Chaenopodiaceae	Європа, Сибір
<i>Lixus neglectus</i> <i>Стеблоїдщавелевий</i>	Rumex	Європа, Мала та Середня Азія, Північна Африка
<i>L. algirus</i> <i>С. алжирський</i>	Malva, Althea, Carduus, Cirsium	Європа, Середземномор'я, Мала Азія, Афганістан
<i>Molytinae</i> <i>Hylobius pinastri</i> Д. <i>малий сосновий</i>	хвойні, переважно Pinus silvestris	Північна та Середні Скроїш, Північна Азія,
<i>Pissodinae</i> <i>Pissodes pini</i> <i>Смолівка соснова</i>	Pinus, Picea	Палеарктика
<i>Magdalidinae</i> <i>Magdalis rulicornis</i> Д. <i>-короїд плодовий</i>	Sorbus	Палеарктика
<i>M. memnoria</i> Д. <i>-к. сосновий</i>	Pinus	Європа, Марокко
<i>M. phlegmatica</i> Д. <i>-к. хвойний</i>	Pinus, Picea	Палеарктика
<i>Baridinae</i> <i>Baris artemisiae</i> <i>Борид полиновий</i>	Artemisia	Європа, Сибір
<i>Limnobaris dolorosa</i> Б. <i>болотяний смугастий</i>	Cladium, Cyperaceae	Європа
<i>L. t-album</i> Б. Б. <i>прикрашений</i>	Cladium, Cyperaceae	Європа
<i>Ceutorhynchinae</i> <i>Trichosirocalus troglodytes</i> <i>Прихованохоботник подорожниковий</i>	Plantago lanceolata	Європа, Північна Африка, Сибір
<i>Ceutorhynchus contrastus</i> П. <i>капустяний</i>	поліфар, переважно Brassicaceae	Європа, Передня та Середня Азія
<i>C. erysimi</i> П. <i>жовтушиковий</i>	Capsella bursa-pastoris	Голарктика
<i>C. barbareae</i> П. <i>суринцевий</i>	Barbarea? Dentaria	Європа, Кавказ, Середня Азія
<i>C. atomus</i> П. <i>крупковий</i>	Arabidopsis, Draba, Teesdalia	Європа, Північна Африки
<i>C. hirtulus</i> П. <i>щетинистий</i>	Brassicaceae	Європа, Передня Азія, Алжир
<i>C. puncticollis</i> П. <i>зикавковий</i>	Berteroa incana	Європа, Кавказ
<i>C. gallorhenanus</i> П. <i>галорейнський</i>	Brassicaceae	Європа
<i>C. pollinarius</i> П. <i>кропів'яний</i>	Urtica dioica	Європа, Марокко, Алжир
<i>Glocianus punctiger</i> П. <i>крапчастий</i>	Taraxacum officinale	Європа, Передня і Середня Азія, Північна Америка

Neosirocalus rhenanus <i>П. рейнський</i>	Erysimum	Європа
N. hampei <i>П. Гампе</i>	Berteroa incana	Європа, Кавказ
Mononychus punctumalbum <i>Однокіготник білокрапковий</i>	Iris	Європа, Кавказ, Мала Азія
<i>Прихованохобітник</i> <i>чотириліпчастий</i>	Urtica dioica	Європа, Передня і Середня Азія, Сибір
Rhinoneus castor <i>П. бобер</i>	Rumex acetosella	Палеарктика
Rh. pericarpus <i>П. шаблевий</i>	Rumex	Палеарктика
Tapinotus sellatus <i>П. вербози-левий</i>	Lysimachia vulgaris	Палеарктика
Marmaropus besseri <i>П. Бессера</i>	Rumex acetosella	Середня Європа
<i>Vagoinae</i> Vagous lutulosus <i>Водяний довгоносик жовтуватий</i>	Juncus	Європа, крім півночі і півдня
<i>Erirehininae</i> Dorytomus filistris <i>Доритомус тонкохобітковий</i>	Populus	Південна і Середня Європа
D. melanophthalmus <i>Д. чорноокий</i>	Salix	Європа, Північна Африка
Notaris bimaculatus <i>Нотаріс двомапчастий</i>	Typha latifolia, Phalaris arundinaceae	Європа, Сибір, Північна Америка
N. acridulus <i>Н. осоковий</i>	Glyceria	Європа, Сибір
<i>Curculioninae</i> Curculio stax <i>Плодожил хрестоносець</i>	Salix	Європа, Сибір, Північна Африка, Мала Азія, Монголія
C. salicivorus <i>П. вербовий</i>	Salix	Європа, Сибір, Північна Африка, Мала Азія, Монголія
C. glandium <i>П. жолудовий</i>	Quercus	Європа, Сибір, Північна Африка, Мала Азія, Монголія
<i>Anthonominae</i> Anthonomus rubi <i>Квітковий малинний</i>	Rosaceae	Палеарктика
Furcipes rectirostris <i>Д. кістянковий</i>	Prunus	Європа, Сибір
<i>Tychiinae</i> Elleschus bipunctatus <i>Д. вербовий плодовий</i>	Salix	Європа, Кавказ, Сибір, Північна Америка
Tychius parallelus <i>Насіннеїд дровковий</i>	Sarothamnus? Denista	Європа, Північна Америка
T. quicrepunctatus <i>Д. п'ятикрапковий</i>	Fabaceae	Палеарктика
T. stephensi <i>Н. міхусконошиновий</i>	Trifolium	Європа, Західна Азія, Північна Америка
T. picirostris <i>Н. мікотрогус коношиновий</i>	Melandrium, Silene	Європа, Південно-Західна Азія, Північна Америка
Sibinia pellucens <i>Сабінія гвоздична</i>	Plantago	Півн., Серед., Східна Європа, Північна Африка

<i>Gymnetrinae</i> <i>Mecinus pygaster</i> <i>Мецинус червонозадий</i>	<i>Plantago</i>	Європа, Туркестан
<i>Gymnetron labile</i> <i>Гімнетронрухливий</i>	<i>Plantago lanceolata</i>	Європа
<i>G. pascuorum</i> <i>Г. подорожниковий</i>	<i>Plantago lanceolata</i>	Європа, Алжир, Кавказ, Сірія
<i>G. beccabungae</i> <i>Г. вероніковий</i>	<i>Veronica</i>	Європа
<i>Miarus campanulae</i> <i>Міарус дзвониковий</i>	<i>Campanula</i>	Європа, Північна Африка, Кавказ, Сірія
<i>Anopliinae</i> <i>Anoplus roboris</i> <i>Безкіготник вільшаний</i>	<i>Alnus</i>	Центр.Європа
<i>Rhynchaeninae</i> <i>Isochnus populicola</i> <i>Довгоносик-бішкатополевий</i>	<i>Salix, Populus</i>	Європа, Сибір
<i>Rhynchaenus jota</i> <i>Д. листовий мінуючий</i>	<i>Betula, Alnus, Salix, Populus</i>	Палеарктика
<i>Tachyerges salicis</i> <i>Д.-стрибун вербовий</i>	<i>Salix</i>	Голарктика
<i>T. stigma</i> <i>Д.—с. листовий</i>	<i>Betula, Alnus, Salix</i>	Європа, Сибір

Більшість виявлених у парку видів типові для Полісся. Трофічно вони пов'язані з деревними рослинами. Це, переважно, мезофіли (*Anthribidae*, *Rhynchitidae*, *Attelabidae*, *Curculionidae*, *Brachydares*, *Hylobius*, *Dorytomus*, *Curculio*, *Anoplus*, *Tachyerges* та ін.) мішаних та листяних лісів, садів. Іншу групу складають фітофаги трав'янистих рослин лісових галявин, лук, боліт та рудеральних ценозів. Це представники *Arionidae*, довгоносики *Trachyploeus*, *Sitona*, *Huperis*, *Baris*, *Scutorhynchus*, *Mecinus*, *Gymnetron*.

У фауні заповідника домінують європейсько-сибірські види (29%), які разом з палеарктичними (17%), європейсько-середземноморськими (14) та європейськими (12) утворюють основне куркуліопідофауністичне ядро (72%). Близькістю до Карпатського регіону пояснюються знахідки східно-карпатського *Otiorrhynchus repletus*. Рідкісні у фауні України *Marmaropus besseri* і *Scutorhynchus pollinarius* мають локальне поширення. Східносибірський *Gronops inaequalis* поширений по всій Україні, але у зборах трапляється рідко.

Додаток.

1. *Cidnorrhinus quadrimaculatus* - монофаг на *Urtica dioica*. Поширений у Перед. та Серед. Азії, в Сибіру.
 2. *Trichosirocales troglodytes* - на *Plantago lanceolata*. Поширений у Європі, Передній Азії, Сибіру, на заході Півн.Африки.
 3. *Trichosirocahes barneviller* - на *Achillea millefolium*, *Tanacetum*, *Chrysanthemum*, *Anthemis*. Поширений в Європі, Перед, та Серед. Азії.
- Визначення видів перевірене Б.О.Коротяєвим (Інститут зоології РАН, СПб)